

تأثیر تاریخ کاشت بر حاصل دهی چهار وراثتی سایبین (*Glycine max L.*) در ولایت هرات

محققین: پوهنمل دوکتور احمد جاوید پویش^۱

پوهندوی دوکتور رامین نظریان؛

پوهنوال عبیدالله غفوری؛

پوهندوی محمد یوسف جامی؛

پوهنیار دوکتور محمد قاسم جامی؛

استادان پوهنحی زراعت پوهنتون هرات

چکیده

به منظور بررسی و تعیین مناسب ترین رقم و تاریخ کاشت سایبین، آزمایشی به صورت اسپلیت پلات در قالب طرح بلاک‌های کامل تصادفی در ولایت هرات با سه تکرار انجام شد. کرت‌های اصلی شامل سه تاریخ کاشت (۲۰ ثور، ۵ جوزا و ۲۰ جوزا) و کرت‌های فرعی شامل چهار وراثتی (C1، C3، M4، L17) بود. نتایج حاصل نشان داد که اثر تاریخ کاشت و رقم و اثر متقابل آن‌ها بر روی صفات درصد روغن، درصد پروتئین، عملکرد دانه، وزن خشک ساقه و برگ در سطح یک فیصد معنی دار می‌باشد. با تأخیر در تاریخ کاشت، کلیه صفات مورد بررسی در انواع کشت شده در آزمایش روند نزولی نشان داد. بیشترین عملکرد دانه را وراثتی M4 در تاریخ کاشت ۲۰ ثور، و کمترین آن وراثتی C1 تاریخ کاشت ۲۰ ثور به خود اختصاص دادند. بیشترین درصد روغن مربوط به وراثتی C3 در تاریخ کاشت ۵ جوزا، بود. حداکثر درصد پروتئین را وراثتی C3 در تاریخ کاشت ۲۰ ثور داشت با توجه به نتایج به دست آمده از این آزمایش وراثتی C3 برای کشت تأخیری سایبین در ولایت هرات مناسب است. همچنین برای تولید حداکثر عملکرد دانه و بیشترین میزان پروتئین و روغن تاریخ کاشت ۲۰ ثور و وراثتی های M4 و L17 مناسب بوده اما برای کشت تأخیری در بین انواع مورد بررسی، وراثتی C3 از نظر میزان عملکرد دانه و روغن قابل توصیه می‌باشد.

کلمات کلیدی: تاریخ کاشت، درصد روغن، درصد پروتئین و عملکرد دانه.

Effect of planting date on yield of 4 Soy Bean Varieties on Herat province

Authors: Prof. Ahmad Jawid Poiesh (ph.D),

Prof. Ramin Nazarian (ph.D),

Prof. Obaidullah Qhafory,

Prof. M. Yousof Jami,

Prof. M. Qasem Jami (ph.D),

Agronomy Dep. – faculty of Agriculture / Herat University

Abstract

In order to study and determine the most appropriate planting date and cultivar for soybean (*Glycine max L.*), an experiment was carried out in form of split-plot in randomized-complete block design in 3 replications in Herat / Afghanistan. The main plot and sub plot

Were, 3 cultivation dates (10 May, 26 May and 10 June) and cultivars (L17, M4, C3, C1) respectively. The results showed that the effect of cultivation date and cultivars and their interaction effect on oil percentage specifications, protein percentage, yield, dry weight of stem and leaves were meaningful and the level of one percent. Delaying in the cultivation date caused a reduction in all of the character treatment cultivar. The most efficiency were for M4 and 10 June cultivation date, and the least efficient was for C1 and 10 May cultivation date. The highest oil percentage was in the cultivation date 26 May for cultivar C3. The highest protein percentage was in 10 May for C3 which is appropriate for delaying-plantation of soybean Herat. Also the number of- pod and 1000 seeds weight were affected by, different cultivars and cultivation date.

Key word: cultivation date, oil percentage, protein percentage, seed yield